

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus Historico-Juridicus De Præcedentia Controversa
Monachos Benedictinos Inter Et Canon. Regulares S.
Avgvstini**

Stolte, Benedict

Erfordiaae, 1730

VD18 1179271X

Capvt II. De Clericatu Ordinis SS. P. Benedicti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64547](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64547)

CAPVT SECVNDVM.

De Clericatu Ordinis S.
Benedicti.

§. I.

Ostenditur, Ordini Benedictino per se competere clericatum.

DICO: ORDO SANCTISSIMI P. BENEDICTI non tantum est monasticus, sed etiam per se & essentialiter clericalis.

63. Probatur primò: Quod convenit alicui ordini vi suæ regulæ, hoc convenit ei per se, atqui Clericatus convenit ordini BENEDICTINO vi suæ regulæ, ergo convenit illi per se; Maj. patet: quia regula est ordinis anima. *probatur min. ex cap. 62. regulæ s. BENEDICTI, ubi præcipitur, ut, si quis Abbas sibi presbyterum vel Diaconum ordinari petierit, de suis eligat &c. ubi SANCTISSIMVS LEGISLATOR non reliquit arbitrio Abbatis, eligere sacerdotem vel extraneum vel Domesticum, sed expresse mandat, ut si, id est, quodocunque sibi presbyterum ordinari petierit, de suis eligat.*

Tri-

„Triplex enim Monachorum suorum
 „genus in eodem Monasterio s. BENEDI-
 „CTVS instituit: alii sunt CONVERSI,
 „ministeriis domesticis invigilantes, de
 „quibus *cap. 57. regulæ de artificibus Mo-*
 „*nasterii.* Alii sacris initiati, Divinis lau-
 „dibus & choro mancipati, pro quibus
 „præcipuè regulam s. BENEDICTVS
 „scripsisse noscitur. Alii perpetuò, seu ad
 „tempus *reclusi*, Monasterii probatione
 „diuturnâ muniti &c. *WION lig. vit. l. 1. c.*
 „*1. circa fin.*“ Ratio autem istius manda-
 ti de eligendo ex suis sacerdote, est secun-
 dum MABILLON *fol. 31.* quia presbyteri
 aliunde evocati paulatim Jus in Ecclesiis
 monasticis conantur sibi arrogare; Inter-
 dum sacerdotes conjugati, aut propriâ vo-
 luntate profugi, sacris semet ingerentes,
 fungi sacerdotio in Ecclesiis Monasterio-
 rum ambiebant, quod inter Monachos
 non levia scandala excitabat, reluctaban-
 turquè ab hujusmodi sacerdotibus sacris
 refici. Cujus fidem facit s. CYRILLVS
tom. 5. p. 2. fol. 29.

HÆFFTENVS *disq. mon. l. 3. disq. 1.* di-
 cit, „Convenientius est, ut Monachus apud
 „Monachos celebret, quàm alius quis-

„piam, ut GREG. l. 5. epist. 41. innuit, cau-
 „sam enim reddens, cur debeat presby-
 „ter ordinari, ait: quatenus nec ille (*Ab-*
 „*bas*) de Monasterio suo hâc de causâ
 „egredi, nec extraneum sibi, ad peragen-
 „dum sacrum opus cogatur adducere.“
 Adeoque, ut præveniret talibus inconve-
 nientiis s. BENEDICTVS, ordinem cleri-
 calem à purè Laicali diversum instituendo,
 præcepit, ut Abbas de suis sacerdotem eli-
 gat. Ex quo ordinis Benedictini clerica-
 tus per se

64. Probatur secundò: Quod est di-
 stinctivum alicujus, est etiam ejus consti-
 tutivum, ex recepto Philosophorum axio-
 mate; quia enim *rationalis* distinguit ho-
 minem ab omni alio animali, ideo & il-
 lum constituit; atqui CLERICATUS est
 distinctivus ORDINIS BENEDICTINI à
 quocunque alio ORDINE, sive communi-
 tate non clericali, quales purè Laicales seu
 non clericales erant Monachorum s. AN-
 TONII, PACHOMII &c. ergo CLERICA-
 TUS est ordinis Benedictini constitutivus;
 sed quod est alicujus constitutivum, hoc
 convenit ei per se, & essentialiter, ergo
 CLE-

CLERICATUS convenit ORDINI Bene-
dictino per se & essentialiter.

65. NEC DICAS: Ex mente COMMEN-
TATORIS: una hirundo non facit ver; ab
uno aliquo sacerdote in Monasterio quo-
vis existente non dicitur totus ORDO Cle-
ricalis.

Resp. Enim I. id *retorquendo* in ipsum
COMMENTATOREM, qui *fol. 44.* scribit,
quod s. AUGVSTINVS *Serm. 1. de comm.*
vit. cler. singulos suos Clericos recensens,
nonnisi unum, alterúmve Presbyterum
referat, *item fol. 60.* fatetur, olim in ipsis
collegiis Clericorum unum tantum vel
alterum ordinatum fuisse Presbyterum;
ergo & tale Collegium Clericorum non
erit clericale? Ratio autem, quòd olim
tam pauci in collegiis erant sacerdotes,
datur à MABILLON, quia tum temporis
communiter uno tantum sacrificio quo-
tidie litabatur, cui reliqui omnes intere-
rant, consequenter multi sacerdotes non
erant necessarii.

Resp. 2. *Negando suppositum*, quod ex
mente s. BENEDICTI unus tantum de-
beat esse sacerdos in quolibet Monasterio,
quia *cit. cap. 62.* titulum dedit non de Sa-
cerdo-

cerdote, sed de sacerdotibus Monasterii. at verò plures sacerdotes jam tempore s. BENEDICTI in uno Monasterio extitisse, inde colligitur, quòd s. BENEDICTVS SIMPLICIVM sacerdotem s. MAVRO in Galliam misso comitem adjunxerit, suum proprium monasterium sacerdote destitutum utiquè non relinquens. Nec obscure ex illis cap. 62. verbis: ut Abbas Presbyterum vel Diaconum ex suis eligat, colligitur, SANCTISSIMVM LEGISLATOREM voluisse, ut plures in uno Monasterio numerarentur Subdiaconi; cum enim Diaconatus supponat Subdiaconatum, hujus autem nullam fecerit mentionem, videtur tacitus innuisse plures Subdiaconos, è quibus aptiores ad Diaconatum eligerentur, debere præexistere. Quis neget autem Subdiaconos esse Clericos?

66. Probatum tertio: Argumento desumpto ex ipso COMMENTATORE fol. 51. sic loquente: Clericatus per accidens habetur ab eis, quorum Ordo ad vitam duntaxat contemplativam, & à curis animarum abstractam, sibi què soli vacantem, institutus est, ita ut tota ipsius essentia possit sine Clericatu consistere. Subl. Atqui Monachorum Benedi-
ctino-

ctinorum ORDO ad vitam duntaxat contemplativam, & à curis animarum abstractam, sibi què soli vacantem institutus non est &c. ergo clericatus à Benedictinis non habetur per accidens. *Minor subsumpta constat* I. ex eo, quòd VRBANVS II. affirmet, *Monachorum religionem & Canonico- rum Regularium unius penè ejusdemquè propositi.* Et INNOCENTIUS III. dicat: *Canonicos Regulares vi sui statùs à Monasticâ professione alienos non esse.* Et hoc quotidiana experientiâ probante. Monachi enim BENEDICTINI pariter & Canonici Regulares tribus se obligant votis, vivunt in communi, cantant in choro, celebrant Missas, docent publicè & privatim, catechizant, prædicant, sacramenta administrant &c. ergo &c.

67. Constat 2. Ex Apostolatu Benedictino, SANCTISSIMVS enim PATER ipse anno 529. migrans in *Cassinum*, ibi idola evertit, lucos succendit, prædicatione què continuâ indomitum populum ad Christi fidem vocavit, ultimus *Italiae* Apostolus ab ipso Deo specialiter missus verbis (quæ GORDIANVS ejus Discipulus refert) sequentibus: „ Ut quid BENEDICTE tristaris?
ris?

„ris? te namquè elegi ex omnibus inco-
 „lentibus orbem, Tu Evangelii mei tuba
 „cœlestis existes, spiritu meo repletus.
 „Surge jam & vade in castrum CASSINVM,
 „& populum, ejusdemquè Provinciam,
 „qui adhuc idolorum cultibus servit, ser-
 „mone vivifico prædicans, meum, ad cul-
 „tum convertere stude, quia ego tecum
 „ero, & non te deseram, & confundam
 „omnes adversarios tuos. proficiscere
 „idolorum ad pugnam, confortare, & esto
 „robustus. GORD. *in vita* S. PLACIDI.

Unde & BARONIVS ad annum 529. sic
 scribit: „Hoc ipso anno MAGNVS ille BE-
 „NEDICTVS ex angustiis sublacensium
 „montium Divino monitu egressus, CAS-
 „SINVM petens, illic excitatô Monasteriô
 „Monasticum ordinem mirificè propaga-
 „vit. Ut autem ad CASSINVM mon-
 „tem Christi Athleta vocaretur, certamen,
 „quod adversus Dæmones mox ibi esset
 „initurus, causa fuisse videbatur. Nescio
 „enim, quâ incuriâ Episcoporum, quæ
 „longè latequè in christiano orbe extin-
 „cta idololatria, in monte illo altioribus
 „fixa radicibus adhuc vigeat, Ibi nam-
 „què fortis armatus, tanquam impietatis
 arce

„arce munitus, cultum à sibi subditis exigebat; sed cum fortior ipsò venit, penitus cedere cogitur. ita BARONIVS.

68. Nec S. BENEDICTVS solus prædicationis munere functus, suos Discipulos voluit quiescere, sed potius eos in diversas mundi plagas ablegavit, legem Christi Barbaris nationibus delaturos. Sic jam tum ex Monasterio *sublacensi* miserat S. FRIDOLINVM, Regio apud Scotos genere natum, qui (teste COCCIO) ad cultum Christianæ religionis inferendum, multas terrarum oras indefessus obivit, ita ut nomen *Viatoris* vulgò obtinuerit. Is superatis VOGESI Jugis circa annum Domini 527. *Alsatiam*, deinde *Argentoratum* subiens, incolas partim vanâ Deorum superstitione detentos, partim Arianâ hæresi infectos, sanam & veram fidem docuit &c. &c. Anno 532. misit S. BENEDICTVS in *Hispanias* THVRIBIVM cum pluribus aliis SS. Monachis, qui ad diversas postulati Cathedras, *Hispaniam* universam mirificè illustrârunt, & Apostolicis meritis se commendârunt, infidelibus & hæreticis ad gremium Ecclesiæ feliciter adductis. Quem morem Apostolicum BE-
NE-

NEDICTINI continuârunt incessanter, uti de sæculo in sæculum, imò ferè de anno in annum, ad nostra fermè tempora usquè demonstrat, recensitis nominatim Apostolis BENEDICTINIS, BASILIVS *Finkenensis* in suo Apostolatu BENEDICTINO per totum. Sicquè perget Deò propitiò Zelus BENEDICTIVS, nec non nisi cum fine mundi terminabitur; tunc enim *pro Ecclesia Romana stabit fidelissimè, & plurimos in fide confortabit.* uti inter coetera S. BENEDICTO per Angelum à Deo promissum fuisse, testatur historia *sublacensis*: PRUDENTIVS *Sandaval. lib. de fundat. Monast. in Castella part. 1. §. 6.* ARNOLDVS WION *l. 1. C. 1.* & ex eo STENGELIVS in corona *Lucida, & CORN. à LAP. in cap. 35. Jerem.*

69. Hoccinè est, vitam agere tantùm contemplativam, à curis animarum abstractam, sibi què soli vacantem? certè Apostolicum illud Benedictinorum munus toto aliquo diversorum Authorum agmine comprobare licet, sed brevitatis ergò unus altervè sufficienter doceat, quid nostra *Germania* Benedictinis debeat: CHRIST. BROWERVS S. J. in antiquitatibus

tibus *Fuldensibus* sic habet. “Et verò hu-
 „jus Ordinis, id est Benedictinæ familiæ,
 „quis nescit Laudem hanc esse propriam,
 „ut ambiat meritis & rectè factorum
 „gloriâ, quàm latè patet, orbem Chri-
 „stianum? etenim, ut palmas taceam &
 „adoreas, in reliquo OCCIDENTE partas,
 „certè innumeras abstulit ex hac *Germa-*
 „*niâ* nostrâ magnâ, cujus inferæ & supe-
 „ræ Regionibus tot retro sæculis hæc
 „unica ferè dedit scientiæ, veræquè pie-
 „tatis Doctores, Magistros. unica inquam
 „*Borea* populis citimis, extimis in magnâ
 „errorum nocte prætulit veri, honestiquè
 „facem, scilicet hâc virtutis arduâ viâ, &
 „non mortali doctrinarum curriculo
 „communem Mortalium mensuram
 „supergressa, pondera tot Cathedrarum
 „ingentia suorum humeris, velut *ATLAS*
 „cælum, sustulit, excelsoquè loco in Re-
 „publicâ Christianâ constituta non popu-
 „lis duntaxat, & urbibus; sed & Principi-
 „bus, terrarum Dominis benè beatequè
 „vivendi leges & præcepta dedit. Ita
 verbo-tenus *BROWERVS*. Cui & Hete-
 rodoxum quendam adjungo *HENRICVM*
 sc. *PETREVM* *J*Ctum, ut ut aliàs Mona-
 cho-

H

cho-

cho-mastygem, veritati tamen hoc cè præbentem testimonium :

70. GREGORIUS MAGNUS ex S. BENEDICTINI ORDINIS Monacho factus Episcopus, sive Pontifex Romanus multos reliquit, tum commilitones, tum Discipulos Monachos, qui quàm plurimos infidelium ad Christianismum pertrahebant. Sic à Papa CONONE in Germaniam missus Monachus Benedictinus CHILIANVS Francos Orientales; sic præter eosdem hos, & Bavaros, & Thuringos, & Catos, & Saxones, & Phrisos denique S. BONIFACIUS; sic WILLEHADVS primus Bremensium Episcopus (pariter ut BONIFACIUS, Ordinis Benedictini Monachus Anglicanus) Phrisos, Coeterosquè Saxonie Borealis populos; sic Corvejâ excitus primus Bremensium Archiepiscopus ANSCHARIVS Holsatios, Nordalbingos, Danos, Suedos, coeterasquè Aquilonem versùs gentes, sic alii Benedictini, quorum plurimos in chronicis suis commemorat LANGIVS, vitæ sanctimoniâ & sapientiæ doctrinâ insignes, Germanicas vicinasquè nationes verâ JESV CHRISTI religione imbuebant; sic Im-

Imperatoribus olim plerisque eos fuisse
 Cancellarios & Consiliarios, qui Clavum
 tam reipublicæ Romanæ, quàm Ecclesiæ
 Christianæ rectè tenere, & sæcularibus
 Curiarum laboribus perfuncti, præfici
 possent administrationi rerum sacrarum.
 Quæ res, cùm ex publicis historiarum
 monumentis, tum inde liquet, quod Re-
 verendissimi Moguntinus, Coloniensis &
 Trevirensis, Archiepiscopi, & Principes
 Electores Cæsareæ Majestatis per Ger-
 maniam, Italiam, Galliam, etiamnum sunt,
 dicunturquè Cancellarii. Fasti sanè Ci-
 tizenses JOANNEM Papam ejus ordinis
 22 allegant, qui in Antecessorum suo-
 rum annalibus Benedictini Ordinis Pon-
 tifices repererit 24 (alii nunc numerant
 40) Cardinales 183. Archiepiscopos &
 Episcopos 1464. Abbates insignes quin-
 decies mille. Illis (inquit LANGIVS
 noster) CAROLI M. & OTTONVM
 temporibus sapientiæ studium vigebat
 in Coenobiis, & hæc causa erat, quòd ex
 Monachis eligerentur Episcopi. Impri-
 mis verò Fuldensis, Hirsfeldensis, Corve-
 jensis, Weisenburgensis, Prunensis, Tuilien-
 sis, Gemlacensis, Hirsauensis & Trevirensis

„in Germania Cœnobiorum gymnasia
 „(ne quid de Italia, Galliarumquè & Hispa-
 „niarum, cœterarumquè Provinciarum
 „christianarum Monasteriis nobilissimis,
 „præcipuè verò de *Cassinensi*, *Cluniacensi*,
 „*Floriacensi* hîc dicamus) virtutibus, & in
 „patriam beneficiis florebant &c. &c.
 Hæc & plura *Petreus*, qui & paulò ante
 Monasterium S. MICHAELIS *Hildesii* à S.
 BERNWARDO constructum, *pietatis*, *Lite-*
rarumquè & *humanitatis Domicilium*, *fruga-*
lis sanè hospitalitatis nomine etiamnum celebre,
 dixerat. Computenter ista Benedictino-
 rum elogia, & judicetur, an ORDINI com-
 petant ad vitam duntaxat contemplati-
 vam instituto?

§. II.

Alia probatio exponitur.

71. Probatur 4to: Ex *Can. 25. causâ*
16. q. 1. ubi BONIFACIUS IV. Papa ait:
 „Sunt nonnulli, nullo dogmate fulti, au-
 „dacissimè quidem, zelo magis amaritu-
 „dinis, quàm dilectionis inflammati, affe-
 „rentes, Monachos, quia mundo mortui
 „sunt, & Deo vivunt, sacerdotalis officii
 „potentiâ indignos; sed omninò labun-
 tur,

tur, neque enim s. BENEDICTVS, Monachorum præceptor almificus hujus rei fuit aliquo modo interdictor." Addit D. THOM. 2. 2. q. 187. a. 1. in C. improbat (BONIFACIUS) prædictum errorem ex idoneitate Monachorum; cum in fine cap. subdit. quanto quisque est excellentior, tanto & in illis, sc. Spiritualibus operibus potentior. Et CLEMENS V. statuit in Conc. Vienn. quod Monachi (BENEDICTINOS intelligit) quilibet ad monitionem sui Abbatis se faciant ad omnes ordines promoveri. CLEMENT. ne in agro §. ad ampliationem, de statu Monachorum, ex quibus sic argumentor.

Quod ex SS. Canonibus habetur, convenire ORDINI S. BENEDICTI, hoc certum est, de jure ei convenire, atqui ex cit. Canonibus habetur, Clericatum convenire ordini s. BENEDICTI, ergo clericatum ei convenire, *de jure* certum est.

Minor probatur: quia secundum illos Canones, Benedictini sunt digni sacerdotio, & debent ad nutum Abbatis ad ordines promoveri, quia s. BENEDICTVS id vult, uti etiam patet ex dictis n. 63. ergo ex istis Canonibus habetur, Clericatum convenire ordini Benedictino, ergo fal-

sum est, quod COMMENTATOR fol. 51. scribit: *Certum est, Monachos non posse de jure Clericatu insigniri.*

72. DICES. Cum COMMENTATORE fol. 54. & alibi sæpè, clericatum Monachis convenire tantùm dispensativè.

Sed contra: Cui convenit aliquid dispensativè, illud habet & supponit legem prohibentem, sed ORDO BENEDICTINVS non habet, nec supponit legem prohibentem Clericatum, uti patet *ex cit. Can.* & ipsâ regulâ, quæ usque ad eò imperat Abbati, ut de suis eligat presbyterum vel Diaconum, *maj. constat*, quia dispensatio est relaxatio legis.

CONFIRMATUR: Quod alicui convenit dispensativè, illud supponit materiam dispensandi, & vinculum à superiore potestate relaxandum, atqui Monachis Benedictinis incapacitas clericatûs (quæ deberet esse materia dispensationis) non convenit vi suæ regulæ, utpote Clericatum non tantùm non interdicens, sed etiam præcipientis. Nec MONACHI BENEDICTINI ullo vinculo aut voto se obstrinxerunt ad clericatum non suscipiendum, à quo per superiorem potestatem essent

essent absolvendi, ergo MONACHIS BENEDICTINIS non convenit materia dispensandi in Clericatu, ergo Clericatus ipsis non convenit dispensativè; imò defectu materiæ, & obligationis contrariæ dispensatio convenire non potest.

Accedit, quod Benedictinis Candidatis aliquot diebus, vel saltem vesperâ, antequam vestiuntur habitu Monastico, detur unâ cum tonsura habitus Clericalis, sc. tunica thalaris cum superpelliceo & baretta, ut ait VIRG. *mur. verm. sec. 3. c. 21.* sicquè gaudeant utroque Privilegio, & fori & Canonis.

73. Unde sequitur, quod, si esset Monasterium, regulam s. BENEDICTI cœterum observans, in hoc tantum deficiens, quod nullum ex Benedictinis habeat Clericum & sacerdotem, non esset genuinè Benedictinum.

Falsò ergò dicit COMMENTATOR *fol. 142.* Monasteria Benedictinorum secundum fundatoris mentem juxta vetus s. BENEDICTI institutum, merè Laicorum esse. Benè econtra HÆFFTENVS *disq. Monast. l. 3. tract. 7. disq. 1.* allegat FRANC. BIVARIUM in apologetico pro LVCIO

Dextro, ubi reprehendit GABRIELEM PENNOTVM l. 2. *histor. cler. Canon. c. 18. n. 4. & 7.* asserentem, Divum BENEDICTVM suis, non ut Clericis, sed ut Laicis regulam vitæ præscripsisse, in quâ de clericis Monachis ne verbum quidem habeatur. cum capita 60 & 62 evidenter monstrent contrarium, & regula s. BENEDICTI magis, quàm s. AVGVSTINI dici possit clericalis, hâc nullam, illâ crebriorem sacerdotis faciente mentionem.

74. Et sic congregatio Fratrum voluntariè pauperum, merè Laicorum, quæ teste BVSCHIO de *reform. mon. c. 26. anno 1470. in Hildesem* primò surrexit, verè fuit Ordinis s. AVGVSTINI, secundùm cuius regulam vivere promiserant, & idcirco me (inquit BVSCHIVS) in *Sulta Patrem* de mandato Domini *Hildesemensis*, in visitatorem & confessorem suum delegerunt. Sic & contra regulam s. AVGVSTINI non peccavit congregatio, seu Capitulum *Windesemense*, suis prohibens curam animarum, ac recusans, ad sui unionem recipere Monasterium *Novi Operis Hallis*, cum aliis sibi Capitulariter unitis, ex hac ratione: „ quia *Præpositi* præfatorum Monasteriorum

„rum magnæ sunt dignitatis, multas ha-
„bentes Ecclesias parochiales, sibi & Mo-
„nasterio suo incorporatas, quas per pa-
„tres suos regere oporteret. Insuper &
„Archidiaconatum latissimum 2000. pe-
„nè animarum, hominum sæcularium ha-
„bet Monasterium Novi Operis; & Mo-
„nasterium ad s. MAVRITIVM ipsum est
„in se Ecclesia parochialis satis populosa.
„Ista omnia primæ institutioni nostræ re-
„formationis fuerunt semper, & hodie
„sunt contraria, & Capitulum nostrum
„usque in præsens talia ad unionem suam
„recusavit assumere Monasteria.„ Et sic
„Monasterium Novi Operis, cum aliis sibi
„unitis, constituebat Capitulum speciale,
„retentis eis, quæ *Windesemensibus* non
„competebant: sc. ut hujus Capituli *Præ-*
„*lati* retinerent nomen *Præpositi* (cum
„*Windesemenses* debeant vocari *Priores*) &
„tam ipsi, quàm Fratres uti possint biretis,
„& publicè prædicare propter Ecclesias
„sibi incorporatas.„ ita *BVSCHIVS de*
reform. mon. c. 20. in Manuscripto Kiloniensi.
Ac proinde *Canonici Regulares Windesemen-*
ses non nisi dispensativè administrant Pa-
rochias, & utuntur biretis, clericis tamen

convenientibus; potiùs ergo clerici per accidens, quàm Benedictini.

75. Mirum sanè, *Canonicos regulares regulam s. BENEDICTI, ut Laicis tantùm scriptam deprædicare, cùm idem BVSCHIVS l. I. de reform. mon. cap. 45. dicat: ea quæ nos (Canonici regulares) habemus in statutis, omnia penè in regula continentur s. BENEDICTI (saltem in Ord. relig. vivendi edito SS. P. BENED.)* *Et regula s. AVGVSTINI nihil penè continet, nisi charitatem duntaxat, Et tria substantialia, paupertatem, castitatem Et obedientiam, quæ modis miris in eâ (regulâ s. BENEDICTI) declarantur.* Minùs ergo honorificum esset, Clericis essentialiter talibus, statuta sua, ac regulæ suæ illustrationem, vitæquè normam ex regula, essentialiter Laicali emendicare. Ecce Domini *Canonici Regulares*, sequendo ductum vestri *COMMENTATORIS*, quò prolabimini? sed

76. DICET ALIQUIS: regulam non esse de essentia statûs religiosi, cùm Mandatorum Dei, & Votorum substantialium observantia sufficienter hominem ducere possit ad perfectionem religiosam absque regulâ.

Resp.

Resp. Ndo Antecedens: Ordo enim cu-
jusque religionis in specie desumitur à re-
gula, ordinis animâ, & particularibus con-
stitutionibus, unum ordinem ab alio di-
stinguentibus, & ideo constituentibus.
Ita AZORIVS *instit. moral. tom. 1. l. 11. c. 24.*
ubi quærit 4. unde sit Religiosorum di-
versitas? "Respondet D. TH. 2. 2. q. 188. a.
„1. ad 2. Religionum diversa esse institu-
„ta, aut ex regula, aut ex constitutioni-
„bus regulæ adjunctis, aliæ enim S. BASI-
„LII, aliæ S. BENEDICTI, aut S. AVGV-
„STINI, aut S. FRANCISCI regulam ser-
„vant. aliæ rursus, licet unam eandem-
„quæ vitæ regulam teneant, variis tamen
„constitutionibus discernuntur; *Domini-*
„*cani, Canonici Regulares, Eremitæ Augusti-*
„*niani, Præmonstratenses* sub unâ S. AVGV-
„STINI regula militant, at diversis omni-
„nò constitutionibus gubernantur. ha-
ctenùs AZOR. LESSIVS C. 41. D. 1. n. 9.
Sic loquitur. "Quamvis non numerentur
„à DD. nisi quatuor regulæ approbatæ,
„sub quibus omnes religiosi militant, vi-
„delicet BASILII, BENEDICTI, AVGV-
„STINI, & FRANCISCI, tamen singuli
„suæ regulæ proprias constitutiones ad-
jun-

„junxerunt, quibus inter se discrepent,
 „etiamsi eandem regulam sequantur. huc-
 „usque LESSIVS.

Specialiter de regula s. AVGVSTINI
 BVSCHIVS *Chron. Windesemensis l. 1. c. 22.*
fol. 92. hæc scribit: “Cum plurimi Reli-
 „giosi ordinum diversorum solemnem fa-
 „ciant professionem secundum regulam
 „s. AVGVSTINI; sola tamen diversitas
 „statutorum differentiam facit ordinum
 „singulorum statum, *habitum*, mores, ritus,
 „& Cæremonias hujusmodi Ordinum sin-
 „gulorum specialiter exprimentium; deni-
 „que nulla religio, nullaquè cujuscunque
 „ordinis & Conventûs persona regulam
 „s. AVGVSTINI ad plenum poterit ob-
 „servare sine certis constitutionibus.

§. III.

Solvuntur Objectiones.

77. OBJICIES I. Laicus non instituit
 ordinem clericalem; s. BENEDICTVS
 fuit Laicus, uti dicit COMMENTATOR
fol. 50. n. 149. fol. 51. & 140. ergo Ordo s.
 BENEDICTI non est Clericalis. Resp. I.
Retorquendo: Laicus non instituit Ordi-
 nem Clericalem, sed RAMIRVS Rex fuit
 Lai-

Laicus, ergo Ordo sive Congregatio Canonorum Regularium B. JACOBI de SPATHA (de quo supra C. 1. §. 6. n. 60.) non est Clericalis. Resp. 2. transmissâ maj. Nego min. Quamvis enim s. BENEDICTVS (quod tamen defendunt YEPES, MILLETIVS, LAVRETIVS, & novissimè clarissimus D. P. COELESTINVS PLEY in *Theorematis. fol. 404.*) sacerdos non fuerit, uti ex antiquis Monasterii Cassinensis monumentis indubitatè (ait COMMENTATOR *fol. 141.*) demonstravit ANGELVS de nuce, Abbas Cassinensis in notis ad vitam s. BENEDICTI C. 23. à n. 267. tamen idem ANGELVS de nuce l. cit. cap. 24. à n. 248. de sacerdotio s. BENEDICTI pro & contra disputat, eumquè evidentibus testimoniis *fol. 45. n. 252.* Diaconum pronunciat. Quod & aliunde satis probari posset, si nostri instituti id exigeret ratio.

78. OBJICIES 2. s. THOMAS 2. 2. q. 189. a. 8. ad 2. ait: *Canonicis Regularibus per se competit, ut sint Clerici Religiosi, sed ad Religionem Monachorum non per se competit, ut sint Clerici.*

Resp. Manifestè patet ex verbis, hunc textum & antecedentibus & subsequentibus

bus, s. THOMAM loqui de Monachis merè Laicis, non verò de Ordine Monachorum Clericali, seu *servienti Divinis Mysteriis*, huic enim non minùs, quàm *Canonicis Regularibus* clericatus competit per se. Utì ibidem docet idem D. TH. his verbis:
 „ Sed si Monachi sint clerici, sacris Myste-
 „ riis obsequentes, habent id, quod est *Ca-*
 „ *nonicorum Regularium* cum majori arcti-
 „ tudine. Et ideo licitum erit transire de
 „ ordine *Canonicorum Regularium* ad ordi-
 „ nem Monachorum, cum econtra, si Mo-
 „ nachi essent Laici, liceret transire ab or-
 „ dine Monachorum ad ordinem *Canoni-*
 „ *corum Regularium*. ibidem.

Ex loco cit. roboratur nostra sententia hoc modo: Si Monachi sint Clerici, sacris Mysteriis obsequentes, habent id, quod est *Canonicorum Regularium*, ergo, quia *Canonici* ob istam rationem, quia sacris mysteriis obsequuntur, per se sunt Clerici. Et Monachi BENEDICTINI sacris mysteriis serviunt vi regulæ, etiam ipsi per se sunt Clerici.

79. DICES Cum COMMENTATORE fol. 60. BELLIZARIUM *lr. 3. c. 5. n. 128.* docere: olim potuisse Monachos transire ad

ad *Canonicos Regulares*, quando nondum erant Clerici, hodie verò ob Clericatum ipsis *dispensativè* concessum, non posse. Resp. Fallere COMMENTATOREM, sic enim habet BELLIZARIUS: “Monachi
”verò, quamvis olim possent transire ad
”*Canonicos Regulares*, ob majorem istorum
”professionem, & finem altiorem, quàm
”isti habebant; modò tamen non possunt,
”cum iis exæquentur in perfectione, ut
”pote tractantes eadem mysteria, & in-
”super eos superent in arctitudine regu-
”læ. Unde fit, ut in præsentia de *Canoni-
”co Regulari* transeunte ad Monachos non
”possit dici, quod descendat à magis per-
”fecto ad minùs perfectum (quomodo
”in cap. *Mandamus, Canonicis Regularibus*
”prohibitus fuit transitus ad Monachos)
”quin potius ascendit, transiens de mi-
”nùs perfecto ad magis perfectum, sicut
”ècontra, si Monachus hodie transeat ad
”*Canonicos Regulares*, dicitur descendere,
”non ascendere, ideoquè talis transitus
”ipsi modò est prohibitus.” Ita verè
BELLIZARIUS, ubi nihil de dispensati-
va concessione Clericatùs. Advertitur
tamen ex his, *Canonicum Regularem* non
præ-

præstare BENEDICTINIS, quantum homo cœteris animantibus.

80. INS. Ex COMMENTATORE *fol. 22. 55. &c.* Monachus ex essentia sua est Laicus, BENEDICTINI sunt Monachi, ergo BENEDICTINI ex essentiâ suâ sunt Laici. *Maj. probatur:* quia prædicatum Monachi est merè Laicale. Resp. I. ad ista patere responsionem ex dictis. nihilominus Resp. 2. velly *Monachus*, in majori sumitur universaliter & latè, vel specificè? si universaliter & latè; sic ex principio, *dici de omni*: argumentor contra COMMENTATOREM: omnis Monachus (etiam latè dictus) est ex essentia sua Laicus, omnis *Canonicus Regularis* est Monachus latè dictus) ergo omnis *Canonicus Regularis* ex essentia sua est Laicus. *min.* constat ex ipso COMMENTATORE, qui *fol. 55. & 57.* concedit, sub nomine (Monachi) latè accepto semper comprehendi *Canonicos Regulares*, cùm æquè, ac Monachi communem ducant vitam, communi utantur domo, victu ac vestitu, fugiantquè sæcularia consortia, solennibus etiam votis sint obstricti &c.

Si autem Dicas vly *Monachus*, sumi *specificè,*

ficè, graviter impingis contra Dialecticam, est enim istud argumentum idem cum hoc: aliqua species Monachorum est ex essentiâ suâ Laicalis, BENEDICTIVS ORDO est aliqua species Monachorum, ergo ORDO BENEDICTIVS est ex essentiâ suâ Laicalis. Sicquè N. conseq. quæ infertur ex merè particularibus. Sicut in hoc syllogismo: aliqua species animalis est ex essentiâ suâ irrationalis, homo est aliqua species animalis, ergo homo est ex essentiâ suâ irrationalis. Scito adversarie, quòd Monachus alius sit vi instituti sui Laicus, sicut fortè ANTONIANVS, PACHOMIANVS &c. alius Clericus, qualis est BENEDICTIVS.

SI. CARDINALIS de TURRE CREMATA in *quæst. spirit. Convivii in festo s. BENEDICTI*, quærens: utrùm B. BENEDICTVS lucernam accendens regulæ Monachalis, & ponens eam super Candelabrum Ecclesiæ, convenientiùs instituit Monachos in societate viventes, quàm solitariam vitam agentes? & responderet & defendit, s. BENEDICTVM convenientiùs instituisse religionem *ordinatam ad opera vitæ activæ*, quamvis & ista solitarios saltem ad tempus patiatur.

Audi & FRANCISCVM BOVRGOING ordinis Oratorii superiorem generalem in suis Homiliis super Martyrologium Romanum ad diem 21. Martii, de ordine S. BENEDICTI sic loquentem: *a fin que chacun suiue l'instinct & l'esprit de sa vocation* &c. &c. totum in compendio latinè sic habe: ut quisque sequi possit instinctum & spiritum suæ vocationis, quatuor dantur in Ecclesia status vitæ spiritualis. Primus est *Eremitarum*, seu *solitariorum*, secundus est *Cœnobitarum*, seu *collegiarum viventium*, tertius est *vitæ humilis & pauperis*, qualis est *mendicantium*, quorum est prædicare poenitentiam; quartus est *Pastorum & Clericorum*, quorum est regere Dei Ecclesiam. Omnis hic status competit ORDINI BENEDICTINO. Specialiter autem quartus, cum ordo iste tempore tam longo per 40 summos Pontifices rexerit Ecclesiam universalem, & adhuc tot curet Ecclesias &c. &c. Sic verè S. BENEDICTI ORDO omnibus omnia factus, secundum quemque cujusque vocationis modum sufficientia subministrat media, sustinens & *Eremitas & Cœnobitas & Prædicatores & Pastores.*

§. IV.

§. IV.

Alia objectio diluitur.

82. OBJICIES tertio: Cum COMMENTATORE *fol. 56.* Monachus propriè & strictè definitur; qui tribus Regularium votis obstrictus, in sancto secessu propriæ salutis incumbit, ac curis omnibus tam sæcularibus, quàm clericalibus exutus, uni Deo per amorem, & contemplationem adhæret; unde, quia BENEDICTIVS est Monachus, infertur, BENEDICTIVM non esse per se Clericum. Resp. COMMENTATOREM fallere contra leges bonæ definitionis. *Probat.* Definitio debet convenire omni & soli definito, atqui ista Monachi definitio, non convenit omni & soli definito, ergo. *Probat. min.* imprimis non convenit omni definito; non enim convenit ÆGYPTI & THEBAIDOS *Eremitis*, verè Monachis, tribus Regularium votis non obstrictis. Quod etiam non conveniat BENEDICTIVS, curis Clericalibus non exutus, jam ex dictis constat. Deinde ista definitio non convenit solide definito; nam convenit etiam *Canonico Regulari converso*, & cuilibet professo, nondum

dum tonsurâ Clericali initiato; est enim tribus Regularium votis obstrictus, propriæ salutis incumbens, ac curis omnibus, etiam clericalibus exutus &c. ergo & est Monachus strictè dictus, quod tamen non concesserit COMMENTATOR. sed.

83. Dicit fol. 47. tales professos esse *Canonicos Regulares*, non quidem actu, sed inchoativè, & quoad dispositionem proximam ad amplectendum clericatum.

Ex ista responsione sic infero: ergo tales ordinem *Canonicorum Regularium* professi, tonsurâ Clericali nondum initiati, sunt actu & completè *Canonici*, vi sui ordinis & instituti, sed tantùm vi tonsuræ clericalis & ordinis Sacramentalis; ergo non magis *Canonici*, quàm *BENEDICTINI*, & alii quicumquè similiter tonsurâ clericali & ordine Sacramentali insigniti. Nunquid nos aliter, quàm *Canonici consecramur?* quis inspiens audeat dicere? ait *PETRVS DAMIANI, BENEDICTINVS CARD.* eisdem insignibus (inquit *B. RVPERTVS TVITIENSIS in Reg. S. BENEDICTI l. 4. c. 8. tom. 2. fol. 968. col. 2. contra Clericum, Monachismum oppugnantem*) „Eisdem insignibus ordinator *Episcopus* me atque te vesti-

vestivit: an putas, quod Monachatus & Clericatus opposita sint, & in eodem esse non possint? imò tuus animus Monacho stat oppositus, & idcirco illa sic aspicias tanquam opposita. At illa socialia sunt, & amica, alterumquè ornatur alterò, ut ait B. HIERON. & fol. 971. sic pergit contra eundem: tu, qui clericorum propugnator, Monachorum vehemens expugnator es, qui gloriaris in clericatu - - - scisne hoc ipsum, cur dicaris clericus? - - - mihi autem, qui cum splendore Monachici ordinis, honore quoque sacerdotalis & Levitici fungor ordinis, nullatenus æqualem te videri patiar - - - nam tu Clericus tantum, ego & Monachus & Clericus. Ita RVPERTVS, antequam Abbas.

84. Dicit iterum COMMENTATOR fol. 55. quod conversi *Canonicorum Regularium* sint quidem *de ordine*, seu ordinis *Canonicorum Regularium*, non autem *Canonici Regulares*. *Probat*: Conversi Laici Clericorum Regularium non possunt denominari clerici Regulares, sed ordinis, seu de ordine Clericorum Regularium; ergo pariter Conversi Laici *Canonicorum Regularium* non

possunt denominari *Canonici Regulares*, sed ordinis, seu de ordine *Canonicorum Regularium*.

Resp. *Ad probat. N. conseq.* quod enim conversi Laici in ordine clericorum Regularium non possint denominari clerici regulares, est ideo, quia Tò Clericus logicè non abstrahit à clerico & non clerico, velut nec animal ab animali & non animali, ècontra Monachus & *Canonicus Regularis* logicè abstrahunt à subjecto clericali & non clericali, possuntquè habere sub se differentias oppositas, nimirum Tò clericale, & Tò Laicale, prout animal, rationale & irrationale. Hæcquè disparitas paritatem COMMENTATORIS invalidat.

85. INS. Cum EODEM l. c. conversi Laici ordinis Prædicatorum non possunt prædicatores denominari, sed tantum de ordine seu ordinis prædicatorum, ergo & conversi Laici *Canonicorum Regularium*. Resp. *N. conseq.* conversi enim Laici ordinis prædicatorum non possunt dici Prædicatores, quia prædicator non abstrahit à Clerico & non Clerico, ècontra conversi Laici *Canonicorum Regularium* possunt denominari *Canonici Regulares*, quia *Canonicus*

CUS

cus Regularis abstrahit à Clerico & non Clerico; sicut, quia Dominicanus abstrahit à clerico & non clerico, conversi Laici Dominicanorum possunt denominari Dominicani.

86. Quod autem verè *ly Canonicus Regularis* abstrahat à subjecto Clericali & non clericali, patet ex discrimine inter *Canonicum Sæcularem & Regularem*. Canonicus enim Sæcularis, ut gaudeat sede Canonicâ & annuâ pensione ratione Beneficii, ex justitia ipsi debitâ (unde nomen Canonici respectu Sæcularium derivari potest) debet necessariô esse clericus, cum sine clericali tonsurâ nequidem capax sit talis Beneficii juxta cap. *ex literis 6. de transact. cap. in Ecclesia 2. de instit. cap. fin. de rescriptis in 6.* *Canonicus* autem *Regularis* non dicitur Canonicus à Canonicâ & annuâ pensione ex justitiâ ei debitâ, hæc enim derivatio repugnat voto paupertatis; nec potest dici Canonicus à Loco, seu sede Canonicâ, quia hæc, utpote regularis & religiosa (sicut & sedes Monachi Benedictini) non est beneficalis seu beneficium, ac in ordine beneficiorum, propriè loquendo, non numeratur; possideri enim potest tam à Lai-

co quàm Clerico, modò votis obstrictus, observet principale institutum Canonico-
 rum communiter viventium, quod (se-
 cundùm MANSFELD. de Clericorum Cœ-
 nobitica fol. 102.) *consistit in communi vitâ &
 regulis communibus.* “ Duplex est officium
 „ *Canonico-regularium* (ait STEPHA-
 „ *NVS TORNACENSIS epist. 71.)* sunt
 „ enim ad vitæ Communis exercitia, &
 „ Divinum officium in Ecclesiâ decan-
 „ tandum obstricti; deinde sunt *Regu-*
 „ *lares*, id est votis Religiosis certæ regu-
 „ læ, quam dicunt à S. AVGVSTINO tra-
 „ ditam, mancipati. BARBOSA de Cano-
 „ nicis cap. 1. fol. 4. n. 6. explicans *Canonici Re-*
 „ *gularis* Etymon, inquit: “ *Canonici Regula-*
 „ *res* appellantur, quasi duplici obligatione
 „ vitæ Canonicali adstricti, id est vivendi
 „ simul ex communi Ecclesiæ patrimonio,
 „ & non habendi patrimonia separata.
 Atqui juxta WILIBALDVM MAIR *Can-*
onicum Regul. Iconis 10. fol. 132. & alios, *Ca-*
nonici Regulares duas participant qualitates,
 nempe *Canonici* & *Regularis*; appellantur
Canonici à Canonibus Apostolorum, qui
 in Communi vitâ vixerunt, & *Regulares*,
 quia triplici voto se adstrinxerunt. Imò
 ipse

ipse COMMENTATOR in D. Picinelli Discursuum in reg. S. AVGVSTINI latinè redditorum dedicatione DD. Canonicis Regularibus Berchtolsgadensibus factâ dicit: ea (S. AVGVSTINI regula) Canon est, à quo dicimur Canonici. Sed eadem regula, aliæquè memoratæ qualitates, & circumstantiæ conveniunt conversis & aliis Fratibus Ordinis Canonorum Regularium; tonsurâ primâ nondum initiatis, ergo etiam sunt veri Canonici Regulares, ergo Canonicus Regularis non est essentialiter Clericus, ergo ly Canonicus Regularis abstrahit à subjecto Clericali & Laicali, sicut & ly Monachus.

87. Agnoscat ergo tandem COMMENTATOR, Monachos omnes non dici tales, quia in Sancto secessu propriæ tantùm saluti incumbunt, sed à monade seu solitudine, *μονός* enim dicitur unus (verba sunt S. AVGVST. in Psal. 132. Ecce quàm bonum) & non unus quomodocunquè, nam & in turba est unus, sed unâ cum multis unus --- qui ergo sic vivunt in unum, ut unum hominem faciant, ut sit illis verè, quomodo scriptum est, una anima & unum cor, multa corpora, sed non multa corda, rectè dicitur *μονός*, id est unus solus. Quæ Monachi definitio non exclu-

dit curas clericales, & convenit etiam *Canonico Regulari*, sicquè talis, velit, nolit, ex s. AUGUSTINI sententia & definitione est *Monachus*. Unde & LANDME-TER *Canon. Regul. Ord. Præmonstraten- sis de Clerici Monachi veteri instituto l. 1. p. 3. c. 3.* in fine dicit: *ob hanc Communis vitæ professionem Clericos seu Canonicos Regulares etiam dicendos Monachos*. Sic BEY-ERLIN. V. Religiosus, ait: *ad hos Monachos referuntur Canonici regulares*. Sic BARBOSA *Episcopus Ugentinus tract. de Canon. & dignit. c. 1. n. 5.* Canonicos inter se distinguendo, absolutè dicit: *quidam sunt Canonici Regulares seu Monachales, Monasticam vitam degentes*. Sic author librorum de imitatione Christi (quem adversarii THOMAM KEMPENSEM esse contendunt) se ipsum *Monachum* vocat. quod cum objiceretur aliquando alicui è *Canonicis Regularibus*, hocce dabatur responsum: THOMAM KEMPENSEM id fecisse ex humilitate; benè; ex qua ergo virtute DD. *Canonici Regulares* moderni nolunt appellari *Monachi*? an virtutes sunt invicem contrariæ?

88. Næ! s. AVGVSTINVM Monachum fuisse, jam supra vidimus, & probant GONZALETZ in epitom. hist. vitæ s. AVGVSTINI, & LVDOVICVS de ANGELIS de vita & Laudibus s. AVGVSTINI duodecim argumentis, quorum ultimum est ipsum s. MONICÆ testimonium: apud KHAMM. p. 3. n. 34 idem docet SVARETZ. tom. 4. de virtute & statu relig. L. 2. c. 8. n. 10. & seq. Et testatur ipse s. AVGVST. in Psal. 132. Sic loquens: quare nos non appellemus Monachos, cum dicit Psalmus: Ecce quàm bonum & quàm jucundum habitare fratres in unum? ἑνός enim dicitur unus & c. uti mox supra. & ibidem contra circumcelliones sic dicit: Quid ergo dicunt illi, qui nobis de nomine Monachorum insultant? & iterum ibidem: meritò insultant nomini Unitatis, qui se ab unitate præciderunt; meritò illis displicet nomen Monachorum, quia illi nolunt habitare in unum cum fratribus, sed sequentes Donatum, Christum dimiserunt. ubi notat BARONIUS ad annum Christi 340. probè jam vides Lector, à quorum partibus stent, qui nostro hoc infelicissimo seculo Monachorum nomen adedò execrantur, & quorumnam profiteantur se esse Discipulos. ita ille

89. Nec DICI potest, *Canonicos Regulares* latè dici posse Monachos, nam sunt Monachi æquè latè, æquè strictè, ac Benedictini, ergo & sic possunt denominari. Unde & communi nomine utrorumque & BENEDICTINORVM & Canoniorum Domicilia, vocantur Monasteria, de BENEDICTINORVM dubium non est; de *Canoniorum Regularium* autem patet ex propriâ ipsorum regulâ, ubi ferè octo in locis ipsorum Domus Monasterium dicitur: Sic & in Bullis summorum Pontificum apud HUNDIVM tom. 2. habitationes omnes *Canoniorum Regularium* appellantur *Conventus*. Sic SIMON WERLIVS *Canonicus Regularis Ord. s. AVGVSTINI* author annot. in regulam (quam vocat) *Monasticam s. AVGVSTINI*, in facie sui operis scribitur Præpositus Monasterio S. MARIÆ in DIESSEN. Sic BVSCHIVS quondam Præpositus in SVLTA, in libris suis *de reform. Monast.* sicut in titulo, Ordinis sui claustra vocat Monasteria, uti in specie SVLTENSE propè HILDESIVM, MONTIS GEORGII propè GOSLARIAM, *Richenbergensè* ibidem Dalem, *Hamersleben*. Sic STENGELIVS & communiter alii de
Do-

Domiciliis *Canonicorum Regularium* scriptores, unà cum antiquissimâ consuetudine hucusquè constanter perseverante, absolutè utuntur nomine Monasterii, paucis neotericis exceptis, qui nomen Monasterii erubescens, sua Domicilia Canonias vel collegia vocitant.

90. Negare tamen hic nolim, *Canonicorum Regularium* domicilia, certis suppositis conditionibus, dici posse collegia, sed aliter eis, ac *BENEDICTINORVM* hoc nomen Collegii non convenire contendo cum *FELINO* in *cap. accedentes, de præscr. n. 2.* *CARD. ZABARELLA* super *Clement. 2. ut hi n. 9. & seq. PANORM. c. nobis. de jure Patronatûs n. 8.* asserentibus, omnes Ecclesias Cathedralis & Regulares de jure communi esse collegiatas, & secundum eundem *PANORM. l. cit.* quamlibet Ecclesiam collegiatam dici posse Conventualem, licet de Consuetudine hoc verbum referatur ad Ecclesias Religiosorum, sed de jure & vocabuli ethymologiâ hoc verbum proportionabile est omnibus collegiatis. Nam dicitur Conventualis à conveniendo, quia ibi conveniunt, sic collegiata à colligendo, quia ibi colliguntur.

DI-

DIXI: *Certis suppositis Conditionibus:* nam ad Ecclesiam Regularem collegiatam requiritur electio Prælati, commune sigillum, communis arca, commune refectorium & Dormitorium. ex CARD. & PANORM. II. cc. hinc simplices Ecclesiæ, seu prioratus simplices, de quibus CARD. l. c. & Clement. ne in agro: §. cæterum, de Statu Monachi: non censentur Ecclesiæ collegiatæ. FELIN. l. c.

91. DICES; SS. Canones expressè distinguunt *Canonicos Regulares* à Monachis. Item sæpiùs in jure nomine *Canonicus* venit *Canonicus Regularis*, non autem *Monachus*, deniquè secundùm Juris rigorem *Monachi* appellatione non venit *Canonicus Regularis* in pœnalibus & exorbitantibus, nisi in materiâ, in quâ est eadem ratio de *Canonicò Regulari* & *Monacho*; quare hoc, si *Canonicus* sint & nominentur *Monachi*?

Resp. Hoc provenire exinde, quia sæculo undecimo *Canonicus*, *Canonicorum* reformatores disciplinam suam è *Monachorum fontibus haurientes*, (ut dicit apud THOMASS. p. 3. l. 3. c. II. n. II. Conc. COLONIENSIS E habitum anno 1536.) sequè, suosquè tribus

bus votis Monasticis obstringentes, & sic Clerico-Monachi (ut scribit MABILLON. in replica fol. 42.) effecti, non ad omnes aliorum Monachorum observantias se astringebant, sed consuetudines quasdam ex instituto Canoniorum retinebant, v. g. lino uti, carnibus vesci &c. & ideo, postquam in cap. *quod Dei timorem* 5. de statu Monachorum dixerat INNOCENTIUS III. etsi (*Canonici Regulares*) à S. Monachorum proposito non videantur sejuncti; subdit: *regulae tamen inserviunt laxiori*, ne ergo censeantur ad strictiores aliorum Monachorum constitutiones obligati, non veniunt in cunctis pœnalibus nomine Monachi, sicut in materia, in quâ est eadem utrorumquè ratio.

92. Reflectenti ad intentum adversariorum, contendentium negare vitam activam & Clericatum BENEDICTINIS, occurrit illud, quod s. AGATHA virgo QUINTIANO exprobravit dicens: *Crudelis Tyranne, non te pudet amputare in fœmina, quod ipse in Matre suxisti?* nunquid par est impietas, Germanos amputare, & negare ORDINI BENEDICTINO vitam activam, per quam tamen primitus Christo nati,
coele-

coelestis Doctrinae Lacte sunt nutriti? certè enim BENEDICTINIS GERMANI debent admirabile illud lumen fidei, ad quod de tenebris gentilitatis sunt translati per KILIANVM & COLOMANNVM, EGBERTVM, & SVITBERTVM, GALLONEM & ARNVBALEM, WILIBORDVM & VULFRAMNVNVM per EWALDOS (ob diversitatem Capillorum) *album & nigrum*; per DONATVM & BONIFACIVM, WIGBERTVM & BENEVALDVM, LULLVM & BURCHARDVM, WILIBALDVM & WVNIBALDVM, MEGINGOZVM & VIRGILIVM, WAHONEM & REGINBERTVM, GOZARIVM, & LATINVM, RICHARDVM & MODESTVM STVRMIVM & LVDGERVM &c. &c. omnes & alios plurimos BENEDICTINOS, quorum solummodò cum BONIFACIO 52 ipso suo sanguine nostram GERMANIAM irrigârunt. Ita, ut postmodum omnis generis virtutum, literarumque redita sit feracissima. Imò & ipsum nostrum Germanicum solum, horridum aliàs & incultum, nostrorum labor & opera excoluit, uti palam facit insignis scriptor THOMAS BOZIVS *de Sign. Eccles. l. 10. c. 11.* sic loquens: „Priscis temporibus GERMA-

MA-

„MANIAM, BRITANIAM, & quidquid est
 „telluris supra RHENVUM & DANVBIVM,
 „omnia fuisse inculta, neque populos
 „operam dedisse agriculturæ, terramquæ
 „horrentem & sterilem fuisse. sed post-
 „quam sedes Apostolica misit in ea loca
 „Monachos & alios, qui gentes efferas ad
 „Christum & humaniorem victum tradu-
 „cerent, iique variis in locis Monasteria
 „constituerunt, ex eo nihil non fructuum
 „produci scimus ex iis terris. Sic itaque
 „Monachorum, quos nunc NB. IMPII
 „persequuntur, operâ & industriâ fiebat,
 „ut populi septentrionales addiscerent
 „pietatem, literas, ipsam denique agri-
 „culturam.” Quod confirmat *de fidei pro-*
pagatione l. 4. c. 8. GERMANI quippe (ut
 EX TACITO de moribus GERMANORVM
 probatur) barbari olim fuerunt sine poli-
 tiâ, sine humanitate, sine fronte, sine ve-
 ris aris & focus, sæpè etiam sine casis, nul-
 læ munitæ iis urbes erant, nulla oppida
 murô cincta, aberant hortorum & villa-
 rum deliciæ, nullæ consitiones, nulla vi-
 neta colebantur. Præbebant largos flu-
 mina potus, Lacus & stagna inserviebant
 Lavacris, & si quas natura calentes pro-
 du-

duxerat aquas. NOSTRI tamen MONACHI feritatem illis detraxerunt, ut vitam politicam & Communem instituerent, persuaserunt, ad ultimum id effecerunt, ut, ubi ipsi Asceteria construerent, mox hi sese agglutinent, ibidem loca sedibus caperent, donec densis nimium cuneis agglomerati, angustos pagos in amplissimas Civitates, horrida dumeta in amœnissimas hortorum delicias aperuerunt. Sicquè BENEDICTINIS in acceptis referendum, quod, ubi aliàs stetere frutices, nunc (ut ait quidam poëta) *fluctuent ariste*. Quæ fusiùs videri possunt apud P. EGGER in *Idæa Ord. l. 2. p. 4. diff. 3.* scientiarum insuper disciplinam è Benedictinorum scholis emanatam esse per GERMANIAM, colligitur ex dictis hoc *cap. §. 1. n. 69. § 70.* Et magis patebit ex dicendis *cap. 3. §. ult.*

Habet ergo GERMANIA à BENEDICTINIS veræ fidei Lumen, habet scientiarum florem & disciplinam, habet sollicitum, integras urbes & oppida, debet ipsis Benedictinis panem, quo vescitur, utinam beneficii non immemor nec ingrata! Ut cæteros nunc jurium Benedictinorum invasores præteream, cum P. EGGER

GER l. 1. p. 5. dissertat. 4. n. 5. arguo, COMMENTATOREM vel solo primi meriti titulo (quem nullæ non gentes sacrosanctum habent) oportuisse cum nostris modestius & submissius agere, nec in ipsâ etiam GERMANIA præcedentiæ jus BENEDICTINIS surripere, sed potius persuadere suis, ut & filiorum debitam pietatem, & Juniorum ingenuam observent verecundiam, nec ambient ipsis præponi, QUORVM MAJORIBVS referre in acceptis tenentur, quod genuini sint homines, christiani scilicet & Literati.

§. V.

Solvitur Objectio ex Jure Canonico petita.

93. OBJICIES quartò. *Causâ 16. q. 1. can. 4. dicitur ex S. HIERON. Monachus non docentis, sed plangentis habet officium, qui vel se vel mundum lugeat, & Domini pavidus præstolatur adventum. Et in Can. seq. si cupis esse, quod dixeris, Monachus, id est solus, quid facis in urbibus?* ex quibus colligitur, officia Clericalia non competere Monachis.

K 2

Resp.

Resp. I. Ipsum idem solvendum est *Canonicis Regularibus*, qui à *sanctorum Monachorum proposito non putantur sejuncti*. ut loquitur INNOCENTIUS III. *l. c. n. 91*. Et æquè *Canonicorum Regularium* functio principalis est, in choro horas *Canonicas* persolvere, uti docent BEYERLINK V. *Religiosus*. AZOR. *instit. moral. p. 1. l. II. c. 24*. LESSIVS *l. 2. c. 41. Dub. i. n. 17. &c.* Imò istud argumentum maximè stringit WINDESEMENSES, quorum instituto contraria est cura pastoralis. ut patet ex dictis *n. 74*. Quod autem *BENEDICTINIS* regulæ & statutorum non prohibetur, sed potius in statutis *BURSFELDENSES* habent speciale caput *de vice-Curatis*, seu *Expositis ad curam animarum*.

Resp. 2. Cum *RVPERTO TVITIENSI*, qui *l. 3. in reg. s. BENEDICTI*, Clerico allegatos textus objicienti, sic loquitur:
 „Clerice, aperto ore, sed clausis oculis
 „scripturam legis; si enim ita, ut tu dicis,
 „accipiantur dicta *HIERONYMI*, conse-
 „quitur, *HIERONYMVM* ipsum sibi nimis
 „contrarium, ipsum pium adversus suam
 „sententiam facis, ut *Monachus* prædica-
 „re non audeat, cujuscunque scientiæ sit,
 cum

cum B. GREGORIVM Monachico *habi-*
tu præfulgentem, & alios quàm pluri-
 mos hujus ORDINIS viros Apostolica
 sedes admisit ad officium Apostolici fa-
 stigi, quod & usque hodie facere non
 desinit.

Et HIERONYMVS, qui ait, *Monachus*
non habet docentis officium, sed lugentis:
 Monachus est, dum hoc ipsum docendi
 officio dicit, & dum totâ vitâ non so-
 lum docendo, sed etiam mansuram do-
 ctrinam scribendo, inter summos Do-
 ctiores meretur computari. HIERONY-
 MVM, cujus patronam habes sententiam,
 Monachum fuisse nesciebas? non ergo
 mireris, quod tu adversus Monachos
 tam ineptè blateras, cum adeò sacra-
 rum literarum inexpertus sis, ut HIERO-
 NYMVM & GREGORIVM, cæteraquè
 cœlestis Palatii Sydera, Monachos fuis-
 se audiens, attonitus stupeas. ita S. RV-
 PERTVS.

Resp. 3. Illos textus intelligendos esse
 de antiquis Monachis solitariis, qui merè
 erant Laici, veluti illi, qui in ÆGYPTO, in
 THEBAIDE & alibi morabantur, nec Sa-
 cerdotio initiati, nec scientiâ instructi, non

autem de Monachis Ordinis, Clericatum exigentis.

94. INSTABIS. S. GREGORIUS *cit. causâ 16. q. 1. c. 2.* dicit: *Nemo potest & Ecclesiasticis officiis deservire, & in Monachicâ regulâ persistere; sed Monachi tenentur in Monachicâ regulâ ordinatè persistere, ergo non possunt Ecclesiasticis officiis deservire.*

Resp. Ex D. TH. *opusc. 19. c. 2.* hoc non esse intelligendum de his, quæ ad substantiam Religionis pertinent, sed intelligitur, quantum ad alias observantias, sicut silentium, vigiliâs &c. quod etiam patet ex hâc, quod sequitur in prædicto capite: *Ut ipse Monasterii districtiōnem teneat, qui quotidie in Ministerio Ecclesiastico cogitur permanere. Unde*

Resp. secundò. Idem solvendum esse *Canonicis Regularibus, maximè Windesemensibus, qui non aliter, ac Monachi alii ad Monasticas observantias tenentur, uti ex reform. BVSCHII perlucidum est. Cætera discreto silentio relinquens, solius silentii mentionem facio: refert BVSCHIVS Præpositus Sultensis de reform. Monast. c. 3. apud LEIBNITZ fol. 480. cum Præpositus*

tus

tus Nuffiensis, & Prior de NORTHORN coram Domino Colonienſi contenderent de habitu & ſtatutis; Præpoſitus dixit: *Patres iſti (Windesemenses) ſtatuunt, quod per ſe non ſervant, videlicet ad menſam ſilentium, reſpondet Prior HENRICVS LODER, habemus in ſtatutis, quod ad menſam debemus ſervare ſilentium, ſi frangimus, debemus legere ſeptem Pſalmos pœnitentiales.*

95. Reſp. tertio. Intentionem ſ. GREGORII colligi ex circumſtantiis, in quibus ea verba ſcripſit, quas declarat MABILLON in *Apol. p. 1. n. 3. fol. 53. & ſeq.* ubi ſic habet: "ſ. GREGORIUS in epiſtola (l. 4. epist. 2.) ad JOANNEM Epiſcopum Ravenatē ſcriptā conqueritur, quosdam Eccleſiaſticos ſæculares, vitam religioſam præ ſe ferentes, occupare Monafteriorum præfecturas, aitquè, hæc duo officia ſimul jungi non poſſe; cùm enim illi Eccleſiaſtici uni alicui Eccleſiæ obſtringerentur, non poterant illi muneri ſociare vitæ Monaftericæ exercitia, ad quæ eos Monafteria profeſſio vocabat; multò minùs poterant obire Monafteriorum Præfecturas, quod dignitas Superioris ab eis exigebat: Imperat itaquè JOAN-

„NI, ut abusum tollat, aitquè, se nullo
 „modo passurum, ut ambitione Clerico-
 „rum Monasteria in ruinam præcipiten-
 „tur: *Nulla modo patiar (inquit) ut loca sa-
 „cra per Clericorum ambitum destruantur:*
 „Hæc est medulla hujus epistolæ. Ea-
 „dem ad MARIANVM JOANNIS succes-
 „sorem repetit.” Ita MABILLONIVS.
 Nil ergo infertur ad intentum Adversa-
 riorum. GRATIANVS hæc de re aliter
 mentem suam explicat *causâ 16. q. 1. c. 36.*
39. 40.

Videatur etiam D. TH. 2. 2. q. 187. a. 1.
 in ☉, ubi specialiter BENEDICTINORVM
 factâ mentione, leguntur hæc DOCTORIS
 non tantum scientiâ, sed etiam moribus
 Angelici verba: „Religiosi ad hoc (scilicet
 „prædicare, docere) redduntur magis ido-
 „nei exercitio sanctitatis, quod assumpse-
 „runt. Stultum autem est, dicere, ut per
 „hoc, quod aliquis in sanctitate promo-
 „vetur, efficiatur minus idoneus ad spi-
 „ritualia officia exercenda. Et ideo stul-
 „ta est quorundam opinio, dicentium,
 „quod ipse status Religionis impedimen-
 „tum afferat, talia exequendi. Quorum
 „errorem BONIFACIVS Papa excludit,
 ut

ut habeatur 16. q. 1. sunt nonnulli &c. ubi
habetur: *Monachis NB. dignius licere bapti-
zare, communionem dare, pœnitentiam impo-
nere, peccata solvere.* Item: *Censemus ergo
eos prædicare, baptizare, communicare, pœni-
tentes solvere, juxta constituta trecentorum
decem & octo Patrum.* Ita Pontifex. vide
supra n. 71.

Cœtera, quæ objici possunt, aut BENE-
DICTINIS & *Canonicis Regularibus* com-
munia sunt, aut nullius momenti, aut sol-
vi facilè poterunt ex dictis. Ex quibus
etiam

96. INFERES; Quia secundum COM-
MENTAT. fol. 51. per se habetur Clericatus
ab iis, quorum Ordini Clericatus ita ex naturâ
& instituto suo adhæret, ut sine illo tota Or-
dinis essentia destruat, sitquè Religiosus ta-
lis Ordinis hœc ipsô, & ex origine suâ Clericus:
quod ordo Benedictinus, cui Clericatus
ita ex natura & instituto suo adhæret, ut
sine illo tota Ordinis essentia destruat,
quiquè ab incunabulis suis, successu conti-
nuo Clericalia munia exercuit, sit verè
Clericalis, nec non, sicut *Canonici Reg.* per
se sunt Clerici Regulares, seu Clerico-Mo-
nachi, ita & BENELECTINI per se sint

Monacho - Clerici, imò magis Clerici,
quàm *Windesemenses*.

Consideravimus nunc paulisper ista *cornua*, seu Adversariorum argumenta, ex antiquitate & Clericatu petita, vidimusquè, illa nullius esse roboris contra BENEDICTINOS; *sed ecce! cornu aliud parvulum ortum est de medio eorum, Dan. 7. v. 8.* scil. id, quod *Canonicorum Regul.* arbitrato consequens est ex istis suis argumentis, *præcedentia* nimirum super BENEDICTINOS: sed & hanc consideremus.

CAPVT TERTIVM.

An præcedentia BENEDICTINIS, an *Canonicis Regularibus* fit debita?

§. I.

Statuitur & probatur conclusio.

97. **D**ICO: BENEDICTINI de jure præcedunt *Canonicos Regulares ordinis s. AVGVSTINI*. Quamvis hæc conclusio ex dictis sit consecutanea, juvat tamen specialiter, eam hîc tueri, ut pateat, quid